

Цифрова трансформація соціально-економічної системи

Цифрова економіка задає вектор, по якому розвиватимуться соціально-економічні системи мікро-, мезо- та макrorівнів на довгострокову перспективу, що викликає необхідність дослідження і усебічного аналізу процесів цифрової трансформації. Цифрова трансформація процесів актуальна не лише на рівні окремих підприємств: цілі галузі вибирають для себе цей шлях розвитку як єдину можливість відповідати умовам мінливого світу. Завдяки цьому цифрова трансформація промисловості, роздрібної торгівлі, державного сектора та інших сфер вже сьогодні змінює життя кожної людини і кожної організації. Це обумовлює необхідність вивчення проблематики цифрової трансформації з позицій системного підходу щодо усіх сфер соціально-економічного устрою і життя суспільства. Потрібно відмітити, що ефект цифрової трансформації в різних галузях відрізняється. Вочевидь, що найпростіше цифровій трансформації піддаються високотехнологічні галузі. В сучасних умовах господарювання цифрова трансформація торкнеться усіх галузей економіки і являє собою:

– драйвер зростання, що забезпечує побудову цифрових бізнес-моделей за допомогою стимулювання зростання у рамках і за рамками основного бізнесу організації; виявлення і створення нових цифрових моделей бізнесу; забезпечення довгострокової конкурентоспроможності;

– інструмент підвищення ефективності на основі трансформації операційної моделі бізнесу на цифрові технології за рахунок: оптимізації бізнес-процесів усіх рівнів і скорочення витрат; раціонального використання наявних компетенцій і інфраструктури; перекладу усього ланцюжка створення вартості на цифрові технології і модернізації архітектури ІТ;

– базис для проривних інновацій, що є основою створення корпоративного інкубатора і венчурного капіталу шляхом: виявлення перспективних можливостей для зростання в майбутньому; завчасного створення умов для доступу до додаткових і новітніх технологій; позиціонування в якості партнера в довгостроковій перспективі.

Проте для ефективного використання цифрових даних організації повинні постійно впроваджувати новітні технології, тестувати їх і використати отримані результати, щоб краще адаптуватися і бути готовими до завдань майбутнього. Незважаючи на те, що впровадження нових технологій – це більш ризикований підхід, ніж використання вже звичних систем і пристроїв, потенційні можливості і віддача будуть більш значними.

Незважаючи на відмінності процесів цифрової трансформації кожної окремої соціально-економічної системи, існує ряд ключових етапів, що відбивають суть процесу цифрової трансформації, а саме:

1. Створення плану, в якому враховані усі бізнес-потреби організації. На початку процесу цифрової трансформації дуже важливо визначити напрями розвитку, а також набір допоміжних технологій. При цьому організації повинні провести інвентаризацію своїх ресурсів, виділивши ті, що вимагають модернізації. На цьому етапі може навіть знадобитися перегляд пріоритетів в проєктах з урахуванням нових бізнес- потреб, а також виявлення недоліків, які можуть стати перешкодою для трансформації.

2. Навчання співробітників навичкам роботи з новими технологіями. Цей процес може викликати безліч труднощів, оскільки при традиційних моделях бізнесу співробітники повинні були знати тільки певні системи, які планувалося використати ще багато років. Для успіху цифрової трансформації співробітники мають бути готові до будь-яких змін робочих процесів, якщо ці зміни потрібні для підвищення ефективності і продуктивності.

3. Відмова від застарілих технологій на користь інноваційних. Дуже часто організації витрачають величезні гроші тільки для підтримки та обслуговування своїх застарілих технологій, які вже не приносять прибутку і не здатні підтримати цифрові процеси, затребувані на ринку. Це пояснюється тим, що модернізація старих технологій відрізняється великою складністю і обходиться занадто дорого. Збереження старих технологій також перешкоджає розвитку організації в цілому.

По-перше, цифрова трансформація соціально-економічної системи будь-якого рівня – це складний і тривалий процес з довгостроковою віддачею від інвестицій. Для неї потрібна стратегія, перегляд бізнес-моделей і процесів, нова інфраструктура, нове програмне забезпечення, оптимізація набору послуг, ефективні механізми впровадження, програми навчання та ін. По-друге, цифрова трансформація вимагає професійного керівництва – тільки воно може бути драйвером серйозних змін. По-третє, потрібно чітко розуміння того, які елементи соціально-економічної системи вимагають перетворення.

Отже, цифровізація в сучасній економіці йде повним ходом, тому цифрова трансформація бізнесу і суспільства неминуча, це тільки питання часу. Тому ті господарські структури, які першими почнуть цифрову трансформацію, отримають безперечні конкурентні переваги вже в найближчому майбутньому.